

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा - एप्रिल-२०१७

कक्षा - आचार्यद्वितीयवर्षम् (SEM-4)

प्रश्नपत्रम् -५

गुणाः - ७०

विषयः - ज्योतिषशास्त्रम्

कोड - C.E.5.4.4

समयः - ११:००-०२:००

दिनाङ्कः - १५/०४/१७

सन्दर्भग्रन्थः - सरलजन्मपत्रविज्ञानम्

प्रथमान्विति: (Unit-1)

- प्रश्नः - १ अधोलिखितयोः एकस्य सान्वयं व्याख्या कार्या । ०४
- (१) स्कन्धावनुक्रमतो मूले पीनौ समुन्नतौ किञ्चित्।
वृएककुदसमौ ह्रस्वौ लक्ष्मीं दृढसंहतिं बहत ॥
- (२) त्रिपरिक्षेपा मूर्लेऽगुष्ठगता भवति यस्य यवमाला।
द्विपसुरामृद्धः स पुमाम्राजा वा राजसचिवो वा॥
- प्रश्नः - २ अधोलिखितयोः कस्यचिदेकस्योपरि निबन्धं निबन्धयत । १२
- (१) उध्वरेखालक्षणम्
- (२) शुभाशुभरेखालक्षणम्
- प्रश्नः - ३ निम्नलिखितयोः टिप्पणीद्वयं लिखत । ०४
- (१) रथादिचिह्नस्यफलम्
- (२) मीनरेखालक्षणम्
- (३) मुख्याङ्गानि कानि?

द्वितीयान्विति: (Unit-2)

- प्रश्नः - ४ अधोलिखितयोः एकस्य सान्वयं व्याख्या कार्या । ०४
- (१) उध्वा रुक्षाः कपिलाः स्थूलाः विषमाः खराः विभिन्नाग्राः।
अतिह्रस्वदीर्घकुटिला जटिला विरला दरिद्राणाम्॥
- (२) ईषद्विकसितगण्डं हसितमलक्ष्यद्विजं कलं शस्तम्।
पान्ते मुहु सकम्पं सम्मीलितलोचनं निन्द्यम्॥
- प्रश्नः - ५ अधोलिखितयोः प्रश्नयोः कस्यचिदेकस्योपरि निबन्धं लिखत । १२
- (१) नेत्रलक्षणम्
- (२) तिललक्षणम्
- प्रश्नः - ६ अधोनिर्दिष्टेषु टिप्पणीद्वयं लिखत । ०४
- (१) केशलक्षणम्
- (२) शिरलक्षणम्
- (३) स्त्रीप्रकाराः

तृतीयान्विति: (Unit-3)

- प्रश्न: - ७ अधोलिखितयोः एकस्य सान्वयं व्याख्या कार्या । ०४
- (१) गमनेरामरामाश्चक्षेपकाः परिकीर्तिताः।
त्रिभिर्भागं समाहृत्य ह्येकशेषेगमः स्मृतः॥
द्वाभ्यां स्थितिर्निर्देश्याशून्येहानि स्मृताबुधे॥
- (२) गर्भप्रश्नेक्षेपकास्तु षड्विंशतकथितबुधैः।
पुरैर्भासमाहृत्यगर्भोभूशेषकेस्मृता॥
सन्देहास्तु द्विशेषेस्याच्छून्येनास्तीतिनिश्चयः॥
- प्रश्न: - ८ अधोलिखितयोः प्रश्नयोः कस्यचिदेकस्योपरि निबन्धं लिखत । ०८
- (१) आयविभाजनं प्रदर्श्य तस्याधारेण प्रश्नविचारः क्रियताम्।
(२) अक्षराणां ध्रुवांकान् विलिख्यपिण्डांकक्षेपकाधारेण सोदाहरणं प्रश्नविचारः व्याख्यायताम्।
- प्रश्न: - ९ अधोनिर्दिष्टेषु त्रयाणाम् अतिलघूत्तरं यच्छत ०३
- (१) जीवाः कतिविधाः?
(२) लाभालाभे क्षेपके कति?
(३) "क" इत्यस्य ध्रुवांक कति?
(४) पुत्रकन्याजन्मेति समसंख्यायां किं फलम्?
(५) ध्वजायस्य अधिपः कः?

चतुर्थान्विति: (Unit-४)

- प्रश्न: - १० अधोलिखितयोः एकस्य सान्वयं व्याख्या कार्या । ०४
- (१) लग्नेश्वरे शीतकरेऽथ षष्ठे तुर्येऽष्टमे वाप्यतिनीचगे वा॥
अस्तङ्गते छिद्रपतोत्थशालयुक्ते शुभैर्दूरगतो मृतस्यात्॥
- (२) स्वांशे विलग्ने यदि वा त्रिकोणे स्वांशे स्थितः पश्यति धातुचिन्ताम्।
परांशकस्थश्च करोति जीवं मूलं परांशोपगतः परीशम्॥
- प्रश्न: - ११ अधोलिखितयोः प्रश्नयोः कस्यचिदेकस्योपरि निबन्धं लिखत । ०८
- (१) क्रयविक्रयप्रश्नविचारः
(२) नष्टलाभवस्तुज्ञानं प्रदर्श्य चौरः कः भवितुं शक्यते इति विलिख्यताम्।
- प्रश्न: - १२ निम्नलिखितेषु त्रयाणाम् अतिलघूत्तरं यच्छत। ०३
- (१) छिद्रपतिः कः?
(२) स्मरः इति कस्य संज्ञा?
(३) पुरुषराशयः के?
(४) लाभालाभप्रश्ने त्रिपञ्चलाभास्तमयेषु सौम्याः भवन्ति चेत् किं फलम्?
(५) द्युनेशः कः?

***